

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2023 r.

Pozycja 87

POSTANOWIENIE

z dnia 21 lutego 2023 r.

Sygn. akt Ts 125/22

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Rafał Wojciechowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej [...] sp. z o.o. z siedzibą w W. (dawniej [...] sp. z o.o.) o zbadanie zgodności:

- 1) art. 33 § 1 i art. 33 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540, ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2005 r. „w zakresie, w jakim uprawnia organ podatkowy do ustanowienia zabezpieczenia wykonania zobowiązania podatkowego w przybliżonej wysokości na majątku podatnika z uwagi na uzasadnioną obawę niewykonania zobowiązania”, z:
 - a) art. 64 ust. 1-3 w związku z art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) art. 21 ust. 1 i 2 w związku z art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
 - c) art. 20 w związku z art. 22 w związku z art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji;
- 2) art. 181 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 1997 r. Nr 137, poz. 926, ze zm., w brzmieniu obowiązującym od 6 maja 2006 r.) w związku z art. 187 § 3 (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r.) w związku z art. 122 (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2003 r.) w związku z art. 127 (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r.) i art. 126 (w brzmieniu obowiązującym od 11 maja 2014 r.), art. 129 (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r.), art. 191 (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2003 r.), art. 192 (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r.) i art. 207 § 2 (w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1998 r.) w związku z art. 179 § 1 (w brzmieniu obowiązującym od 2 stycznia 2011 r.) „w zakresie, w jakim umożliwiają organowi podatkowemu drugiej instancji wydanie decyzji w przedmiocie zabezpieczenia zobowiązań podatkowych w oparciu o materiały dowodowe niewłączone do akt postępowania podatkowego, a znane organowi podatkowemu i niezakomunikowanie i nieudostępnienie podatnikowi w toku postępowania przed organem I instancji oraz II instancji – mimo ciążącego na organie II instancji obowiązku ponownego zbadania przesłanek do wydania decyzji zabezpieczającej w sytuacji, gdy brak jest skonkretyzowanych ustawowych przesłanek takiego działania, a decyzja organu odnośnie włączenia, a następnie uja-

wniesienia materiałów z postępowania karnego jest uzależniona od niczym nieskrępowanego uznania organu podatkowego”, z:

- a) art. 45 ust 1 w związku z art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
- b) art. 78 w związku z art. 2 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
- c) art. 20 i art. 22 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji,
- d) art. 64 ust. 2 i 3 oraz art. 20, art. 22 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 i art. 7 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 10 czerwca 2022 r. (data nadania) [...] sp. z o.o. (dawniej [...] sp. z o.o.) z siedzibą w W. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

W stosunku do skarżącej Naczelnik Urzędu Celno-Skarbowego prowadził postępowanie kontrolne dotyczące rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od osób prawnych.

W toku tego postępowania decyzją z 29 września 2017 r. ([...]) ustalono przybliżoną kwotę zobowiązania podatkowego za rok 2011 w wysokości 13 140 416 zł wraz z odsetkami w wysokości 2 360 090 zł oraz łącznie zabezpieczono kwotę 7 318 606 zł. Po rozpatrzeniu odwołania skarżącej Dyrektor Izby Administracji Skarbowej [...] decyzją z 2 marca 2018 r. ([...]) utrzymał decyzję organu I instancji w mocy.

Skarżąca złożyła skargę na decyzję Dyrektora Izby Administracji Skarbowej [...], która została oddalona przez Wojewódzki Sąd Administracyjny [...] wyrokiem z 20 czerwca 2018 r. (sygn. akt [...]). Złożona przez skarżącą skarga kasacyjna na rozstrzygnięcie WSA została oddalona wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 13 stycznia 2022 r. (sygn. akt [...]).

Zdaniem skarżącej kwestionowana regulacja prowadzi do nieuprawnionego ograniczenia prawa własności oraz prawa do prowadzenia działalności gospodarczej poprzez dokonanie zabezpieczenia na podstawie niedookreślonych lub pozornych podstaw. Niezachowanie proporcjonalności skutkuje dodatkowo stosowaniem zabezpieczenia w przybliżonej wysokości zobowiązania podatkowego.

Skarżąca podkreśliła również, że w toku postępowania podatkowego uniemożliwiono jej zapoznanie się ze zgromadzonym materiałem dowodowym. Narusza to jej prawo do sądu i rzetelnego procesu, w szczególności w sytuacji, gdy organ dokonuje ustaleń na podstawie materiałów pochodzących z postępowań karnych, do których podatnik nie miał dostępu. Podniosła też, że do naruszenia jej prawa do dwuinstancyjności postępowania doszło w wyniku ograniczenia się organu drugiej instancji do dokonania kontroli zaskarżonej decyzji zamiast ponownego przeprowadzenia postępowania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejaw-

nym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona określone przez prawo wymagania oraz gdy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ:

1) skargę sporządził adwokat, który przedłożył pełnomocnictwo szczególne do reprezentowania skarżącej w postępowaniu przed Trybunałem;

2) skarżąca wyczerpała przysługującą jej drogę prawną, ponieważ wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 13 stycznia 2022 r. (sygn. [...]) jest prawomocny i nie przysługują od niego zwykłe środki zaskarżenia;

3) dochowany został przewidziany w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK trzymiesięczny termin wniesienia skargi; ostateczne rozstrzygnięcie zostało doręczone skarżącej 11 marca 2022 r., a skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego 10 czerwca 2022 r. (data nadania).

Jak wynika z orzecznictwa Trybunału, „[z]asada *falsa demonstratio non nocet* nakazuje odczytać zakres zaskarżenia zgodnie z intencjami podmiotu uruchamiającego postępowanie przed sądem konstytucyjnym” (postanowienia z: 26 lutego 2014 r., sygn. K 52/12, OTK ZU nr 2/A/2014, poz. 25, cz. II, pkt 2 oraz 7 marca 2017 r., sygn. K 40/13, OTK ZU A/2017, poz. 12).

W niniejszej skardze, jak przyjął Trybunał, określono przedmiot kontroli w rozumieniu art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK. Skarżąca wskazała ponadto, które konstytucyjne prawa oraz w jaki sposób zostały – jej zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK). Uznano bowiem, że choć skarżąca nieprecyzyjnie wskazała wzorzec kontroli z art. 64 Konstytucji, który składa się z ustępów, a nie paragrafów, to jednak z treści uzasadnienia skargi jednoznacznie wynika, iż chodzi o prawa i wolności opisane w art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji. Skarżąca uzasadniła również sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK).

W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącą zarzuty nie są oczywiście bezzasadne (art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK), Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p.TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.